

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΠΤΑ (7)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.

.....

Hac re audītā Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces. Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentiōnem aetātis.

.....

Cerva alba eximiae pulchritūdinis Sertōrio a Lusitāno quodam dono data erat. Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum et docere, quae utilia factu essent.

.....

Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit eoque velut forte elapso se vulneravit. **Clamore deinde ancillarum in cubiculum vocatus Brutus ad eam obiurgandam venit quod tonsoris praeripuisset officium.** Cui secreto Porcia «non est hoc» inquit «temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem...».

.....

solus P. Scipio Aemiliānus cum toto senātu dissensit: «Neutrum» inquit «mihi mitti placet, quia alter nihil habet, alteri nihil est satis». Nam Scipio Aemiliānus aequae malam imperii magistrum iudicabat inopiam atque avaritiam. **Quā sententiā graviter et sine ullā malevolentia dictā Scipio obtinuit, ut neuter in provinciam mitteretur.**

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΛΑΧΑΝΑ ΜΑΡΙΑ

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

A. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα με έντονα γράμματα.

Μονάδες 20

B1. α). Για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις να γράψετε την ένδειξη Σωστό, αν είναι σωστές, ή Λάθος, αν είναι λανθασμένες.

1. Κορυφαίοι Ρωμαίοι ελεγειακοί ποιητές είναι ο Τίβουλλος, ο Οβίδιος και ο Σουητώνιος.
2. Ο Βαλέριος Κάτουλλος είναι ο διαπρεπέστερος εκπρόσωπος της πεζογραφίας κατά τους χρόνους του Κικέρωνα.
3. Η κλασική εποχή φτάνει ως τον θάνατο του Αυγούστου, το 14 μ.Χ.
4. Η πρώτη περίοδος της κλασικής εποχής είναι γνωστή με τον όρο «Αυγούστειοι χρόνοι».
5. Το έργο Για την αρχιτεκτονική (De architectura) είναι του Βιτρούβιου.
6. Η χριστιανική γραμματεία κάνει την εμφάνισή της στη μετακλασική εποχή.

Μονάδες 6

β). Να συμπληρώσετε τα κενά:

- Το 240 π.Χ. θεωρείται η «γενέθλιος» χρονολογία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας. Τη χρονιά αυτή ένας έλληνας αιχμάλωτος πολέμου από τον Τάραντα, (1)....., οργανώνει στη Ρώμη παραστάσεις θεάτρου με ελληνικά έργα διασκευασμένα στα Λατινικά.
- Ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρων (106-44 π.Χ.), υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους ρήτορες της αρχαιότητας. Έγραψε πάνω από εκατό λόγους, από τους οποίους σώζονται περίπου οι μισοί και έχουν περιεχόμενο (2)..... ή (3).....
- Ο Βεργίλιος είναι ο ποιητής του ηρωικού και διδακτικού έπους και του ποιμενικού ειδυλλίου ενώ ο Οράτιος εκπροσωπεί τη (4)..... δημιουργία.
- Το υπέροχο ταλέντο του Βεργιλίου είναι άμεσα διαπιστώσιμο και στις δύο προγενέστερες συλλογές του: στις δέκα βουκολικές (5)..... και στα τέσσερα βιβλία των (6).....
- Δύο βασικά χαρακτηριστικά των μετακλασικών κειμένων είναι ο (7)..... στο ύφος και ο (8)..... στο περιεχόμενο.

Μονάδες 4

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

B2 Να αντιστοιχίσετε τους αριθμούς των λατινικών λέξεων της στήλης Α με τους αριθμούς των ετυμολογικά συγγενών λέξεων της νέας ελληνικής της στήλης Β:

A	B
1. vixit	Α. βάθρο
2. obiecerunt	Β. ιδέα
3. deterrēre	Γ. επιβίωση
4. vidisse	Δ. δικαστήριο
5. data erat	Ε. αφετηρία
6. factu	Στ. τρομοκρατία
7. cognovisset	Ζ. περιουσία
8. venit	Η. άγνωστος
9. est	Θ. δόση
10. dictā	Ι. θήκη

Μονάδες 10

Γ1. α) Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά (όπου υπάρχουν περισσότεροι του ενός τύποι να γραφούν):

suspicionem : την κλητική ενικού

quandam : την αιτιατική ενικού στο ουδέτερο γένος

rem : τη δοτική πληθυντικού

laus : τη γενική ενικού

generi : την αιτιατική ενικού

aliquod : τη γενική ενικού στο ίδιο γένος

dedecus : την αφαιρετική ενικού

hac re : τη γενική ενικού αριθμού

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΛΑΧΑΝΑ ΜΑΡΙΑ

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΩΝ

vestem : τη γενική πληθυντικού αριθμού

aliis : την ονομαστική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

Sertōrio : την κλητική ενικού αριθμού

utilia: την αιτιατική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος.

viri : τη γενική πληθυντικού

cultellum : την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

tonsoris : τη δοτική πληθυντικού

hoc : την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό στο ίδιο γένος

tale : τη γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος

toto: τη γενική ενικού στο ίδιο γένος

senātu: τη δοτική του ίδιου αριθμού

nihil: την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος

Μονάδες 10

Γ1. β) Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω επίθετα (όπου υπάρχουν περισσότεροι του ενός τύποι να γραφούν):

continenter : τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος

eximiae: την αιτιατική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος

certissimum : την αφαιρετική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος

malam: τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς

Μονάδες 5

Γ2. α) Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι για καθένα από τα παρακάτω ρήματα (στους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

constituta est : το γ' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής στην ίδια φωνή

voluit : το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα

faceret : το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΛΑΧΑΝΑ ΜΑΡΙΑ

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΩΝ

induxit : το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

data erat : το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

persuāsit την αιτιατική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο ουδέτερο γένος

interficiendo : το β' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ενεργητική φωνή

resecandorum : το α' ενικό πρόσωπο του συντελεσμένου μέλλοντα της οριστικής στην ενεργητική φωνή

dissensit: το γ' ενικό πρόσωπο του παρατατικού της οριστικής στην ενεργητική περιφραστική συζυγία (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)

mitterētur: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική παρακειμένου στην ίδια φωνή

Μονάδες 10

Γ2. β) molientem: να γράψετε τους τύπους που ζητούνται (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο, όπου είναι αναγκαίο).

- i. το απαρέμφατο ενεστώτα
- ii. το απαρέμφατο μέλλοντα
- iii. τη μετοχή μέλλοντα στο θηλυκό γένος στη γενική πληθυντικού
- iv. το β ενικό πρόσωπο υποτακτικής μέλλοντα
- v. τη γενική γερουνδίου

Μονάδες 5

Δ1. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων: **luxuriae, Murenae, nomini, sermonibus, dono, factu, uxor, tonsorium, secreto, magistram.**

Μονάδες 5

Δ2. α) Murenam laudare debemus (nos): να αντικαταστήσετε το debeo + απαρέμφατο από τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας. Να δηλώσετε και το ποιητικό αίτιο.

Μονάδες 3

Δ2. β) cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit:

- i. να μετατρέψετε το γερουνδιακό σε γερούνδιο (μονάδες 2)
- ii. να αντικαταστήσετε με τελική πρόταση (μονάδες 3) και με σουπίνο (μονάδες 2) τον προσδιορισμό του σκοπού που υπογραμμίζεται.

Μονάδες 7

Δ3. quod Asiam vidit / ut neuter in provinciam mitterētur: να αναγνωρίσετε το είδος των προτάσεων, να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής τους, να δηλώσετε τη συντακτική τους λειτουργία και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς τους.

Μονάδες 4

Δ4. Eo consilio aliquando repente (Augustus) intervēnit oppressitque ornatrīces.: να αναδιατυπώσετε την περίοδο, μετατρέποντας την πρώτη πρόταση σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον ιστορικό σύνδεσμο cum, έτσι ώστε να εκφράζει το προτερόχρονο.

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΛΑΧΑΝΑ ΜΑΡΙΑ

ΑΡΧΗ 6ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Μονάδες 2

Δ5. Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse.: να μετατρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση της υπογραμμισμένης περιόδου στην αντίστοιχη μετοχή, επιφέροντας τις αναγκαίες αλλαγές στην περίοδο.

Μονάδες 4

Δ6. «non est hoc temerarium factum meum ...».: να εξαρτήσετε την παραπάνω πρόταση από την φράση που σας δίνεται *Cui secreto Porcia dixit ...*

Μονάδες 3

Δ7. Quā sententiā dictā: να αναλύσετε την χρονική μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό - διηγηματικό *cum*.

Μονάδες 2

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων , αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 12.00 π.μ.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 6ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΛΑΧΑΝΑ ΜΑΡΙΑ